Toen en nu

Maybelline Croes op school: Van de nonnen naar de jongens

Maybelline Croes (1944) ging begin jaren vijftig naar een nonnenschool, daarna naar een mulo-school voor meisjes, naar een gemengde hbs, dat werd Colegio Arubano, waar zij later lerares werd. Zij schreef over haar schooljaren in de Colegio schoolkrant Colarin de volgende herinneringen aan haar tijd als leerlinge op. Dit verhaal stond eerder in het lustrumboek van Colegio Arubano.

door **Evert Bongers**

“Rond de jaren vijftig was het zo dat je aparte meisjes- en jongensscholen had. Slechts de openbare en protestants-christelijke scholen waren gemengd. Zoals bekend is ruim 80 procent van de bevolking Rooms-Katholiek. De katholieke meisjesscholen waren hoofdzakelijk onder leiding van nonnen (soeurs) en de katholieke jongensscholen onder leiding van fraters (frères).

De lagere school liep van de eerste tot en met de zesde klas. In de vijfde klas kregen we Engels en in de zesde Spaans. Na de zesde kon je naar de mulo (zevende tot en met tiende klas), naar de huishoudschool of de technische school (nu EPB (red.). De nonnen en frères waren ontzettend streng en er heerste veel orde en discipline op school. Een paar voorbeelden: je mocht op het schoolterrein en in de klas geen Papiamento spreken. Je mocht geen cups of propjes papier op de grond gooien (logisch). Het schoolterrein was altijd pico bello. Als meisje mocht je geen mouwloze jurken of bloesjes dragen. In korte broek komen was ten strengste verboden (shorts gebruikte je slechts bij de gymlessen). Waren je jurken of rokken te kort, dan moest je naar huis of je kreeg een briefje mee voor je ouders. Er werd altijd streng gesurveilleerd tijdens de pauzes. *Y naturalmente e guynan kier pasa check nan chicksnan* (vroeger zeiden we *‘galiñanan’*), maar we mochten op school niet met jongens praten. Dios libra! Streng verboden, dus zware straf als ze jou ontdekten. En dit gold ook vice versa voor de jongens. We groeiden echt op in een sfeer, in een wereld van meisjes en jongens apart. Vroeger werd er op zondag ook speciaal een mis gelezen voor schoolkinderen. Zelfs in de kerk moesten de jongens rechts en de meisjes links gaan zitten onder streng toeziend oog van de frères en soeurs. Je mocht niet naast elkaar zitten. *‘Pena la vida’,* doodzonde. ‘s Maandags kregen degenen die de frères en soeurs zondag niet in de kerk gezien hadden, een flinke berisping. In de zevende klas kregen we Boekhouden, Handelsrekenen en Frans als extra nieuwe vakken. Toentertijd bestond er slechts een driejarige hbs voor jongens op het Dominicus College (het huidige La Salle College). In de zevende moest de leerkracht met medewerking van het hoofd van de school de beste leerlingen van de klas selecteren. Deze werden dan extra voorbereid om naar de hbs te gaan. Om je vijfjarige hbs af te maken moest je naar Nederland toe. Begin ’57 (ik zat toen in de zevende klas) kregen we van soeur Dodo (onze roepnaam voor soeur Dorothea – hoofd van de Maria College meisjes-mulo) te horen dat uit

Maybelline Arends-Croes

7a en 7b gezamenlijk twaalf meisjes, op basis van hun puntenlijst en advies van de leerkracht, gekozen zouden worden om in september naar de jongens-hbs te gaan op het Dominicus College. Het was een hele consternatie, stel je voor, twaalf meisjes die naar een jongensschool mochten gaan en met jongens in de klas mochten zitten. *Mi shon!* Ik zou er niet aan denken. Al die jongensogen op je. *Berguenza.* Dit klinkt zeker vreemd in jullie oren, maar zo was het eenmaal vroeger. Je wist niet beter.

De twaalf meisjes werden gekozen en ik had het voorrecht daarbij te horen. We kregen bijlessen om ons voor te bereiden om in september naar de hbs te gaan. En ja, de grote dag was aangebroken. Een dag waar we zoveel over gedroomd en gedachten uitgewisseld hadden. We moesten eerst naar het Maria College. Soeur Dodo zou ons dan naar het Dominicus College begeleiden. Daar gingen we dan, te voet, achter soeur Dodo aan, de straat over en naar het Dominicus College. Ik zal het nooit vergeten. We voelden ons zo opgelaten. Daar liepen we als lammetjes achter moeder schaap aan in een vreemde *cunucu*, naar een klas en naar de banken in de vierde rij, de meisjesrij. Enfin, zo kan ik doorgaan en zoals altijd, alle nieuwigheid en verlegenheid vermindert naarmate je iets vaker doet en er aan gaat wennen. Doordat er geen vast gebouw voor de gemengde hbs bestond, moesten we elk jaar naar een ander schoolgebouw, waar toevallig een klaslokaal leeg stond. Zo hebben we achtereenvolgens gedurende onze vijfjarige hbs-loopbaan gezeten op onder andere het Dominicus College, het Maria College in een houten barak, in het natuurkundelokaal van het Maria College, op de Margrietschool en op de bovenverdieping van de Agnes kleuterschool. Het was een complete verhuizing, soms kregen we één uur les in de barak op het Maria College en vlak daarna les op de bovenverdieping van de Agnes kleuterschool. De school groeide jaarlijks, want ieder jaar kwam er weer een nieuwe eerste klas bij. Je leerde gewoonweg iedereen kennen. Het was ontzettend gezellig en fijn. Het was net een grote familie. De nieuwelingen (eerstejaars) werden meteen in de kring opgenomen van ouderejaars tijdens een gezellig openingsfeest of picnick

Maarten van Romondt en Maybelline Croes, de eerste oud-leerlingen die leraar werden op Colegio Arubano.

bij Rooi Frances.

We hadden school tot kwart over drie en toch hadden we tijd om andere activiteiten te organiseren, zoals sportwedstrijden tussen de klassen onderling, hersengymnastiek, excursies, carnavalsfeesten, buitendagen met de hele school. We hadden geen ontspanning zoals we die nu kennen. Er was toen geen televisie, er bestonden

Carnavalsviering in 1962 in Rooi Lamoenchi

geen disco’s, geen dancings, geen cassetterecorders, geen atari, geen watchgames etcetera (deze tekst is geschreven in de jaren tachtig, red.). We organiseerden zelf alle feestjes, get-togethers. Iedereen nam bijvoorbeeld twee florin en dansplaten mee, Degene bij wie de *pachanga* thuis werd gehouden, moest er voor zorgen dat er voldoende *soft*, *cheweese* en pinda’s aanwezig waren en dansen maar! Onder scherp toeziend oog van de ouders. Omdat er geen tv was, werd er veel meer aan gezelschapsspelletjes gedaan, zoals Mens erger je niet, dammen, monopoly, kaarten et cetera. en ook waren er sportontmoetingen. We zongen vaak met vriendinnen onder elkaar, schreven schriften vol met liedjes van de radio of plaat, knipten foto’s van filmsterren uit tijdschriften en plakten die op onze kasten en muren in onze slaapkamer; we spaarden postzegels, *yaberos*, deden aan correspondentie (penvrienden). We leerden elkaar (klasgenoten en vriendinnen) nieuwe danspassen aan van de cha-cha-cha, mambo, jive, rock & roll, et cetera. ‘s Zondags gingen we naar de kerk, naar de beach en soms ook naar de bioscoop. Het grootste gedeelte van onze vrije tijd werd aan huiswerk maken en lezen besteed. In 1959 werd de Stichting Middelbaar Onderwijs in het leven geroepen (Colegio Arubano) en in 1962 kon men feestelijk intrekken in het nieuwe gebouw van Colegio Arubano aan de Vondellaan.”

Colegio Arubano in tijdelijke barak, 1959

Klassefoto uit 1959